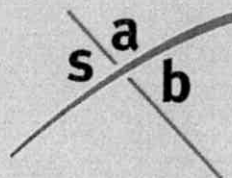

quick scan flora en fauna

Hooge Berkt 21, Bergeijk

Gemeente Bergeijk

Datum: 21 januari 2011
Projectnummer: 110117

INHOUD

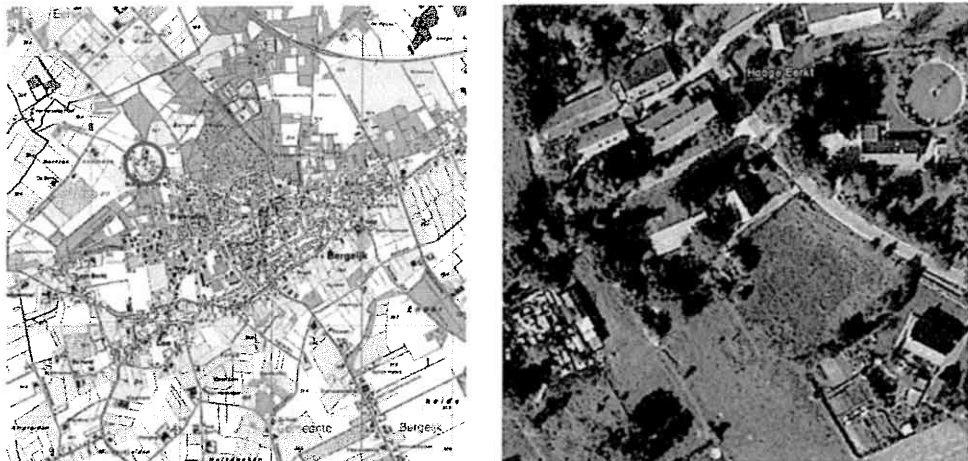
1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Gebiedsbeschrijving en beoogde ingrepen	3
2	Toetsing	5
2.1	Onderzoeksmethodiek	5
2.2	Beschermde gebieden	5
2.3	Voorkomen van beschermde soorten	5
3	Conclusie	10
3.1	Gebiedsbescherming	10
3.2	Soortenbescherming	10
3.3	Zorgplicht	11
3.4	Aanbevelingen	11

Bijlage 1: literatuurlijst

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In Bergeijk (gemeente Bergeijk, provincie Noord-Brabant) is aan de Hooge Berkt de sloop en nieuwbouw van een woning beoogd. Eén van de haalbaarheidsstudies die hiervoor dient te worden uitgevoerd, is toetsing aan de natuurregelgeving. Voorliggende quick scan flora en fauna is opgesteld door SAB en geeft een eerste inzicht in de doorwerking van de natuurwetgeving op deze plek.

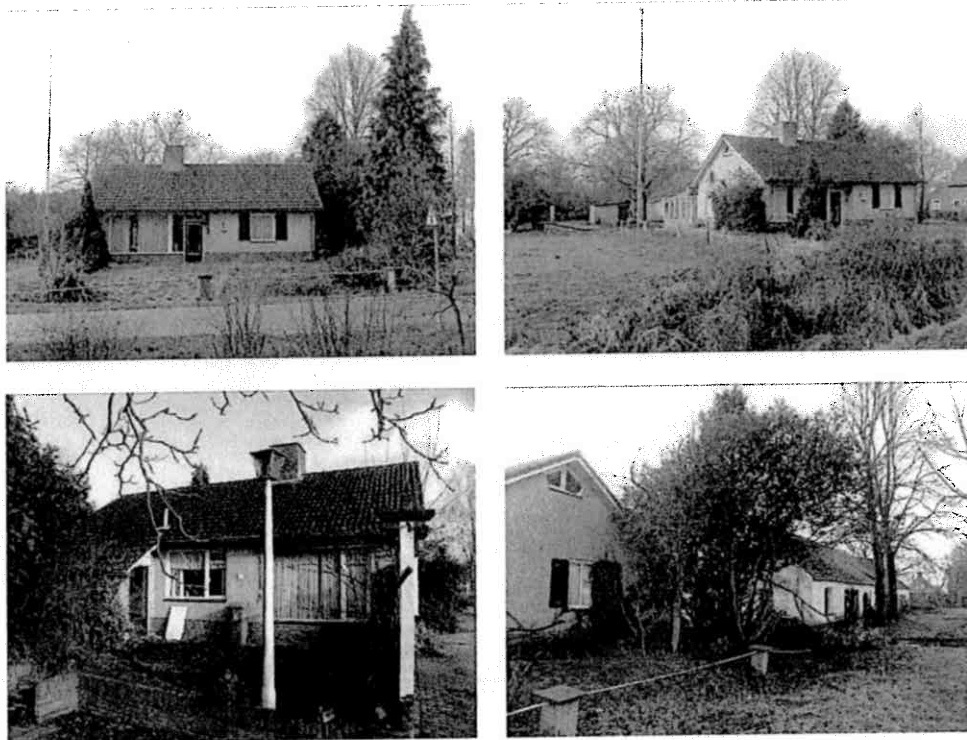
Afbeelding 1: Globale ligging plangebied (luchtfoto: Google Earth, bewerking SAB).

Voordat ruimtelijke ingrepen mogen plaatsvinden, moet eerst een onderzoek plaatsvinden in het kader van de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 en eventuele andere natuurregelgeving. Voorliggend onderzoek is een quick scan waarin op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare verspreidingsgegevens en een eenmalige veldverkenning uitspraken zijn gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied. Het plangebied is beoordeeld op geschiktheid voor beschermde plant- en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten en beschermde natuurgebieden. Dit heeft geresulteerd in conclusies en aanbevelingen. Deze quick scan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving.

1.2 Gebiedsbeschrijving en beoogde ingrepen

Bergeijk ligt ten zuidoosten van Eersel en ten zuidwesten van Dommelen, in het zuidoosten van de provincie Noord-Brabant. De kern Bergeijk ligt ongeveer vijf kilometer ten noorden van de Belgische grens. De directe omgeving wordt gekenmerkt door een afwisseling van agrarische gronden en bosgebieden. Het plangebied is gelegen in het noordwesten van Bergeijk, op de overgang van de bebouwde kom naar het buitengebied. In het noordwesten en noordoosten grenst het plangebied aan de Hooge Berkt. In het zuidoosten vormt een weiland de grens met het plangebied en in het zuidwesten een naastgelegen perceel met bebouwing. Het plangebied bestaat uit een woning met aangrenzende tuin. In de tuin staan enkele struiken en bomen. Watervoerende elementen zijn niet aanwezig binnen het plangebied. Met de beoogde plannen wordt de bestaande woning gesloopt, waarna er een nieuwe woning wordt gebouwd. De

nieuwe woning wordt niet op exact dezelfde locatie gebouwd, maar in de noordoostelijke hoek van het plangebied.

Afbeelding 2: Globale indruk huidige situatie plangebied (Foto's SAB, 2011).

2 Toetsing

2.1 Onderzoeksmethodiek

De quick scan flora en fauna is gebaseerd op een biotoopinschatting door een eco-loog van SAB B.V. Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is verder gebruik gemaakt van atlasgegevens uit de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992), Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens *et al.*, 1997) en diverse websites die de meest recente informatie verschaffen omtrent de verspreiding van soorten. Bijlage 1 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

Op 19 januari 2011 heeft een ecooloog van SAB het plangebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de habitats ter plaatse en de geschiktheid voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

2.2 Beschermd gebied

2.2.1 Natuurbeschermingswet 1998

Het plangebied ligt niet in een gebied dat is aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet. Het dichtstbijzijnde gebied beschermd in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 betreft de rivier de Keersop. Deze rivier maakt onderdeel uit van het Natura 2000-gebied "Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux". Dit beschermde gebied ligt op ongeveer 2 kilometer afstand. Gezien de grote afstand, de aard van de ontwikkelingen (kleinschalig in reeds bebouwd gebied) en tussenliggende elementen (bebouwing, wegen, industrie) zijn zowel directe als indirecte negatieve effecten op het Natura 2000-gebied niet te verwachten.

2.2.2 Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied ligt niet binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Gezien deze ligging is er geen sprake van directe aantasting van de EHS. Het dichtstbijzijnde element behorende bij de EHS, een bosperceel, ligt op ongeveer 150 meter afstand (hemelsbreed gemeten) ten zuidwesten van het plangebied. Gezien de afstand en tussenliggende elementen (bebouwing, straat, weidegrond) zijn negatieve effecten op de EHS met de beoogde plannen niet te verwachten. Bovendien is er sprake van een kleinschalige ingreep in reeds bebouwd gebied, waarbij het bebouwde oppervlak ongeveer gelijk blijft. Negatieve effecten van de beoogde plannen op de EHS zijn niet te verwachten.

2.3 Voorkomen van beschermde soorten

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is/kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten

en dieren. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben.

2.3.1 Vaatplanten

Binnen het plangebied zijn geen potentiële natuurlijke groeiplaatsen voor strikt beschermde plantensoorten aanwezig. Het plangebied bestaat uit verharding, bebouwing en tuin, waardoor van een stabiel ecosysteem geen sprake is. Bijzondere groeiplaatsen zijn daarom niet aanwezig. Strikt beschermde vaatplanten zijn binnen het plangebied niet te verwachten. Aangeplante of gezaaide exemplaren van beschermde soorten (in bijvoorbeeld tuinen) zijn niet beschermd in de Flora- en faunawet, omdat het geen natuurlijke groeiplaatsen betreft. Tijdens het veldbezoek zijn alleen algemene soorten aangetroffen. Negatieve effecten op strikt beschermde planten zijn niet te verwachten.

2.3.2 Grondgebonden zoogdieren

Binnen het plangebied zijn enkele rommelhoekjes en beschutte plekken aanwezig. Hierdoor zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van soorten als kleine marterachtigen, (spits)muizen, Egel (*Erinaceus europaeus*), Konijn (*Oryctolagus cuniculus*) en Mol (*Talpa europaea*) niet uit te sluiten. Voor deze soorten, die onder het eerste lichte beschermingsregime vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Sporen en individuen van strikt beschermde grondgebonden zoogdieren zijn niet aangetroffen in het plangebied. Op basis van verspreidingsgegevens, intensief gebruikte omgeving en afwezigheid van ruigere, natuurlijkere elementen is de aanwezigheid van strikt beschermde grondgebonden zoogdieren niet te verwachten in het plangebied. Nader onderzoek wordt niet noodzakelijk geacht.

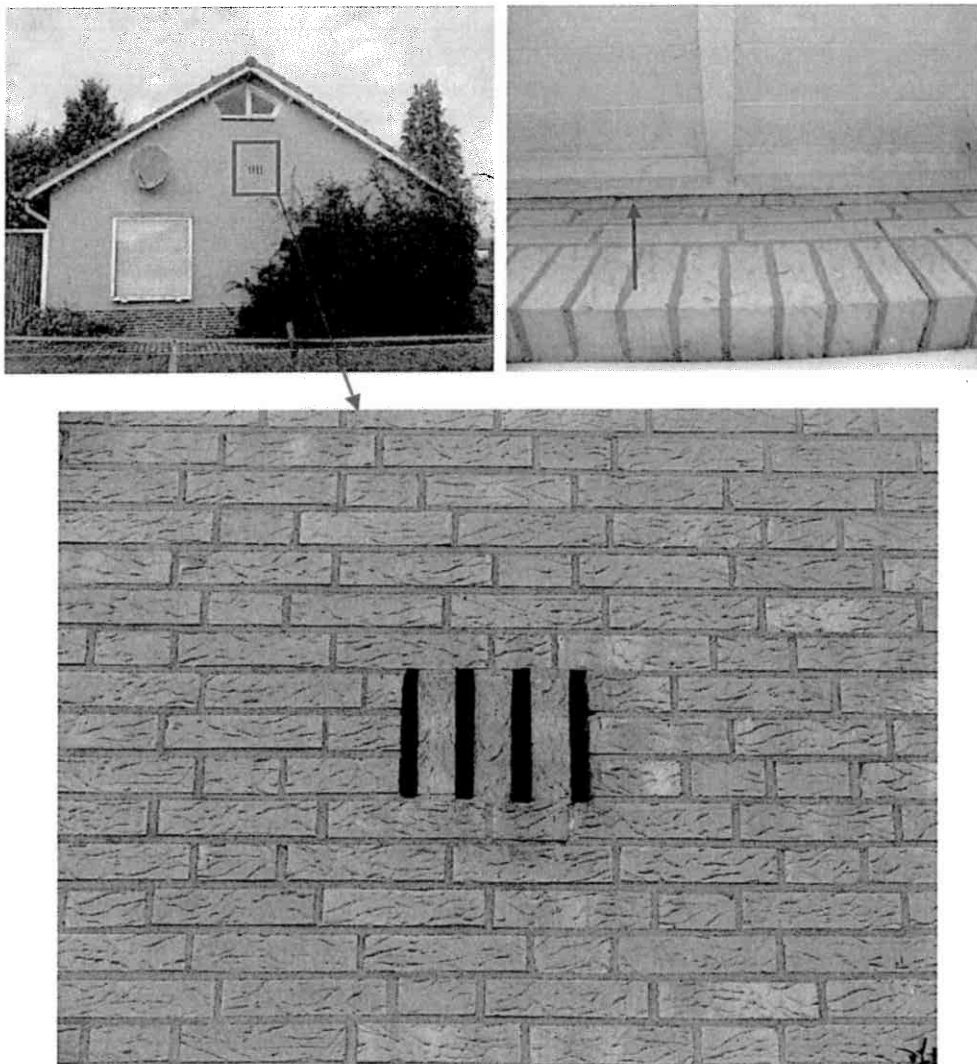
2.3.3 Vleermuizen

Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten en boombewonende soorten. Er zijn echter ook soorten die van beide elementen gebruik maken. Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd in het kader van de Flora- en faunawet. Dit betekent dat vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen jaarrond beschermd zijn.

Gebouwbewonende soorten vleermuizen

Gebouwbewonende soorten vleermuizen hebben hun verblijfplaats achter gevelbetimmering, in spouwmuren, achter dakbeschot en in schoorstenen. Het woonhuis dat in het plangebied aanwezig is, wordt gesloopt. Vanwege de aanwezigheid van toegankelijke spouwmuren en kieren tussen de gevel en het dakbeschot, zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen in het woonhuis niet uit te sluiten. Bovendien zijn er grote hoeveelheden vleermuiskeutels aangetroffen achter de houten luiken aan de voorzijde van de woning. Vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen zijn bij voorbaat niet uit te sluiten binnen het plange-

bied. Nader onderzoek naar gebouwbewonende vleermuizen wordt noodzakelijk geacht.

Afbeelding 3: Mogelijke verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen (foto's SAB 2011).

Boombewonende soorten vleermuizen

Boombewonende soorten vleermuizen worden gevonden in holtes en spleten in bomen en achter loshangende schors. Binnen het plangebied komen geen bomen voor die geschikt zijn om vaste rust- en verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen te kunnen herbergen. Negatieve effecten op boombewonende vleermuizen zijn niet te verwachten.

Vliegroutes

Binnen het plangebied en in de directe omgeving zijn geen groene lijnvormige elementen aanwezig die kunnen dienen als vaste vliegroute voor vleermuizen. Negatieve effecten op vaste vliegroutes zijn met de beoogde ontwikkelingen bij voorbaat uit te sluiten.

2.3.4 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn de volgende vogelsoorten waargenomen: Koolmees (*Parus major*), Merel (*Turdus merula*), Huismus (*Passer domesticus*), Roodborst (*Erithacus rubecula*) en Vink (*Fringilla coelebs*). Van de aangetroffen soorten is alleen de Huismus jaarrond beschermd in het kader van de Flora- en faunawet. Alle vogelsoorten zijn beschermd tijdens het broedseizoen. Het betreft dan met name de actieve broedplaatsen en vaste verblijfplaatsen van deze soorten. Voor de meeste vogels loopt dit broedseizoen globaal van half maart tot half juli.

Jaarrond beschermde vogelsoorten

In het kader van de Flora- en faunawet zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van enkele vogelsoorten jaarrond beschermd. Dit betekent dat nestlocaties van deze soorten het gehele seizoen beschermd zijn. Hierin worden vier categorieën onderscheiden:

- 1 Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: Steenuil).
- 2 Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop (voorbeeld: Roek, Gierzwaluw en Huismus).
- 3 Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing (voorbeeld: Ooievaar, Kerkuil en Slechtvalk).
- 4 Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: Boomvalk, Buizerd en Ransuil).

Nestlocaties of andere sporen van jaarrond beschermde vogelsoorten zoals uilen, roofvogels en huismussen zijn niet aangetroffen in en nabij het plangebied. Hoewel de Huismus wel is waargenomen in het plangebied (in een vuurdoornstruik), worden nestlocaties van deze soort niet verwacht. Achter de woning staat een oude woonboerderij, die niet meer binnen het plangebied valt. Mogelijk herbergt deze bebouwing nestlocaties van de Huismus, aangezien er veel ruimtes onder dakpannen aanwezig zijn. Bovendien is hier een kolonie huismussen waargenomen. Vanwege het ontbreken van grote bomen, worden nesten van roofvogels ook niet verwacht binnen het plangebied. Negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van jaarrond beschermde vogelsoorten zijn niet te verwachten.

2.3.5 Amfibieën

Binnen en direct nabij het plangebied komen geen watervoerende elementen voor. Om deze reden worden negatieve effecten op voortplantingslocaties van strikt beschermde amfibiesoorten niet verwacht. Voor algemeen voorkomende soorten, die onder het eerste lichte beschermingsregime vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen. Negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van strikt beschermde amfibieën zijn met de beoogde plannen niet te verwachten.

2.3.6 Reptielen

De meeste soorten reptielen houden zich vooral op in geleidelijke overgangssituaties tussen natuurlijke habitats in bos-, heide- en veengebieden (bijvoorbeeld heide en/of heischrale graslanden in combinatie met bossen en/of kleine landschapselementen). Alleen de Ringslang houdt zich in nattere gebieden met een meer natuurlijke oeverzone. Op basis van de binnen het plangebied aanwezige habitats (verhard erf, tuin, bebouwing) is het voorkomen van reptielen niet waarschijnlijk. Negatieve effecten op reptielen worden niet verwacht.

2.3.7 Vissen

In het plangebied komen geen watervoerende elementen voor. Strikt beschermde vissoorten kunnen op basis hiervan worden uitgesloten.

2.3.8 Insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatiespecifiek en gebonden aan zeer bijzondere habitats. Dergelijke habitats komen niet in het plangebied voor. Overige strikt beschermde soorten als mollusken en weekdieren zijn ook niet te verwachten gezien de aanwezige habitats.

3 Conclusie

Het plangebied betreft een perceel met een woning aan de Hooge Berkt 21 te Bergeijk (gemeente Bergeijk, provincie Noord-Brabant). Op deze locatie is de bouw van een nieuwe woning beoogd. Om deze ontwikkeling mogelijk te maken wordt de bestaande woning gesloopt. Voordat deze ingreep wordt uitgevoerd, dienen de gevolgen voor beschermde natuurwaarden en de consequenties in het kader van de geldende natuurwet- en regelgeving in beeld te zijn gebracht.

3.1 Gebiedsbescherming

In het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (NB-wet) en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) dient er getoetst te worden of de beoogde ontwikkelingen een negatieve invloed hebben op beschermde gebieden. Het dichtstbijzijnde gebied beschermd in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 betreft de rivier de Keersop. Deze rivier maakt onderdeel uit van het Natura 2000-gebied "Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux". Dit beschermde gebied ligt op ongeveer 2 kilometer afstand. Gezien de grote afstand, de aard van de ontwikkelingen (kleinschalig in reeds bebouwd gebied) en tussenliggende elementen (bebouwing, wegen, industrie) zijn zowel directe als indirecte negatieve effecten op het Natura 2000-gebied niet te verwachten. Het plangebied ligt ook niet binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), waardoor er geen sprake is van directe aantasting van de EHS. Het dichtstbijzijnde element behorende bij de EHS, een bosperceel, ligt op ongeveer 150 meter afstand (hemelsbreed gemeten) ten zuidwesten van het plangebied. Gezien de afstand en tussenliggende elementen (bebouwing, straat, weidegrond) zijn negatieve effecten op de EHS met de beoogde plannen niet te verwachten.

Voor dit plan is geen sprake van een vergunningsaanvraag in het kader van de NB-wet.

3.2 Soortenbescherming

De meeste van de in het plangebied voorkomende soorten zijn beschermd en vallen onder het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet. Hiervoor geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een algehele vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties. Dit betekent dat voor deze soorten de werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden zonder ontheffing.

Het woonhuis beschikt over toegankelijke spouwmuren en kieren tussen het dakbeschot en de gevel. Om die reden zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen niet op voorhand uit te sluiten. Voor deze soorten geldt, bij aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen, een ontheffingsplicht in het kader van de Flora- en faunawet.

Nader onderzoek dient te worden uitgevoerd naar gebouwbewonende vleermuizen.

Onderzoeksperiode:

- Vleermuizen: globaal half mei tot eind juli (kraamverblijven) en half augustus tot eind september (paarverblijven).

Het gebruik van het plangebied door deze soorten kan door middel van nader onderzoek in beeld worden gebracht, zodat het effect van de ingreep op (het leefgebied van) daadwerkelijk aanwezige soorten kan worden bepaald. Pas dan kan worden bepaald of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk is. Bij een dergelijke ontheffing worden vaak mitigerende en/of compenserende maatregelen gevraagd. De mitigerende maatregelen dienen altijd voorafgaand aan de ingreep te worden gerealiseerd.

3.3 Zorgplicht

Een tweetal algemene voorwaarden vanuit de Flora- en faunawet is altijd van toepassing:

1. in het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli) mogen de vegetatie, bosjes en opstallen in het plangebied niet worden verwijderd. Werkzaamheden tijdens deze periode zouden leiden tot directe verstoring van broedvogels en het broedsucces. Alle vogels zijn beschermd. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zou kunnen verstoren.
2. op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat bij het uitvoeren van werkzaamheden altijd rekening moet worden gehouden met aanwezige planten en dieren. Zo dienen maatregelen te worden getroffen om bijvoorbeeld verstoring tot een minimum te beperken. Dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
 - voortijdig maaien van het plangebied zodat dieren wegtrekken;
 - het beperken van verlichting tijdens de avonduren in zomer, voorjaar en herfst ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren;
 - het slopen en rooien starten buiten het voortplantingsseizoen en het winter(slaap)seizoen. Zodat het plangebied ongeschikt is voor dieren.

3.4 Aanbevelingen

Naast de consequenties die voortkomen uit de Flora- en faunawet is ook een aantal vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting van het plangebied, zoals:

- voor vleermuizen zouden open stootvoegen aangebracht kunnen worden in muren, of vleermuiskasten kunnen worden geplaatst in de spouw of tegen de muur op >2,5 meter hoogte in de nieuw te bouwen woning;
- het planten van bomen en struweel voor vogels en vleermuizen verdient aanbeveling. Het beste is, ecologisch gezien, om inheemse bes- en bloemdragende struiken en planten te gebruiken;
- de toekomstige bebouwing geschikt maken voor de Huismus en Gierzwaluw. Deze soorten gaan steeds verder achteruit in Nederland en voor deze soorten zijn gemakkelijk enkele maatregelen te treffen. Hierbij kan men denken aan het plaatsen

van neststenen (Gierzwaluw), nestpannen (Huismus en Gierzwaluw) of vogelvide (Huismus). Bronnen: www.gierzwaluw.com en www.monier.nl

Bijlage 1: literatuurlijst

Broekhuizen, S., Hoekstra, B., van Laar, V., Smeenk, C., Thissen, J.B.M. 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren, uitgeverij KNNV, Utrecht.

Limpens, H., Mostert, K., Bongers, W. 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, uitgeverij KNNV, Utrecht.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998, 2000, Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Provincie Brabant, CD-ROM. Rekening houden met Habitatrichtlijnsoorten in Noord Brabant.

Websites:

www.ravon.nl

www.vleermuis.net

www.vogelbescherming.nl

www.rijksoverheid.nl

www.gierzwaluw.com

www.monier.nl

www.brabant.nl

